ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce I. Y., zastoupeného Mgr. Zdeňkem Honzíkem, advokátem v Plzni, Plynární 6, 301 00 Plzeň, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 19. 5. 2003, čj. OAM-4672/CU-LE13-C10-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 1. 2004, čj. 14 Az 221/2003-22

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 19. 5. 2003, čj. OAM-4672/CU-LE13-C10-2003, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Rozhodnutí žalobce napadl dne 7. 7. 2003 žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem.

V žalobě žalobce namítal, že správní orgán nesprávně posoudil skutkový stav věci a jeho rozhodnutí je proto nezákonné. Žalobce tvrdil, že Ukrajinu opustil proto, že nemohl splnit požadavek vyděračů, kterými byl napadán. Policie, které vše ohlásil, případ neřešila.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 22. 1. 2004, čj. 14 Az 221/2003-22, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud připustil, že žalobce mohl mít problémy s kriminálními živly a vyděrači, nicméně tyto problémy nelze podřadit pod žádný z azylových důvodů. Správní orgán přitom vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu.

Proti tomuto rozsudku žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil včas podanou kasační stížností. Namítal, že správní orgán rozhodoval na základě neúplně zjištěného skutkového stavu věci a na základě nekompletního spisu, neboť nevyvinul jakékoliv úsilí ke zjištění skutečností, které žalobce namítal, a nikdy nepožádal o upřesnění důvodů žádosti o azyl. Za důvod kasační stížnosti stěžovatel považuje ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatele přitom k žádosti o azyl vedla obava z vydírání neznámých osob, proti kterým policie nezasáhla. Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku.

Žalovaný se stížními námitkami nesouhlasil; stěžovatel dle žalovaného měl možnost vyjádřit se ke všem důvodům žádosti o azyl, a to jak písemně, tak ústně do protokolu, jehož doplnění ani změny nežádal. Nežádal doplnění ani ohledně obsahu spisu, se kterým byl rovněž seznámen.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně (§ 56 odst. 2 s. ř. s.) a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj. tehdy, pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud pak přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není nedůvodná.

Stěžovatel namítl nedostatečně zjištěný skutkový stav v řízení před správním orgánem, v čemž spatřoval důvod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V tom však Nejvyšší správní soud stížnosti přisvědčit nemohl.

Součástí správního spisu je vedle žádosti o azyl i protokol o pohovoru se stěžovatelem ze dne 2. 5. 2003; v něm stěžovatel jako důvod, který ho vedl k opuštění Ukrajiny, vydírání a vyhrožování ze strany neznámých osob, a to v souvislosti s jeho podnikáním. Nezpůsobilost tohoto důvodu založit právo na udělení azylu je zřejmá; nejde totiž o skutečnost svědčící o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení zákona o azylu přitom bude azyl udělen, zjistí-li se, že

cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.

Nejvyšší správní soud na tomto místě odkazuje na dosavadní správní judikaturu, mezi jinými na svůj dosud nepublikovaný rozsudek ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 5/2003, podle nějž *„Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafií“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhrůžkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.“* Za skutečné domáhání se ochrany u státních orgánů domovského státu, přitom nelze považovat toliko jednu návštěvu policie, jak tomu bylo v případě stěžovatele. Stěžovatel v řízení před správním orgánem pouze uvedl, že v jeho případě policie nic konkrétního neudělala. Jde ale o obecné konstatování, chybí tvrzení o tom, zda se o způsob a stav vyřizování svého oznámení dále podrobněji zajímal. Na jiný státní orgán se již také neobrátil, ačkoli takovou možnost v zemi původu má (např. ombudsmana).

Ve správním řízení stěžovatel jiný důvod svého odchodu netvrdil. Jestliže tedy žalovaný vzal za základ svého rozhodnutí právě tyto skutečnosti, neprováděl další zjištění a žádost o azyl zamítl jako zjevně nedůvodnou, pak nepochybil a krajský soud neměl proč správní rozhodnutí rušit. Správní orgán není povinen domýšlet azylově relevantní důvody, které žadatel o azyl ve skutečnosti neuplatnil, a poté o nich provádět rozsáhlé dokazování. V řízení o azyl je správní orgán povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu řízení uvedl.

S ohledem právě řečené a na to, že v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. února 2005

JUDr. Michal Mazanec

předseda senátu